

ČASOPIS Keltoviny

59. číslo

27. září 2023

Hezký den,
není to tak dávno co jsem Vám přál krásné léto a zval Vás na kulturní akce, kterých se budeme účastnit. A vidíte, už je podzim... Ale nebojte – ještě tu pár akcí v říjnu zbylo. Seznam naleznete na našich internetových stránkách v kalendáři. V nejbližší době se tam objeví i akce, které máme již domluvené na rok 2024. Čekají nás akce již navštívené, ale i úplně nové. Nechybí ani naše setkání – již v novém termínu 15. června a na novém místě, v Borovanském mlýně v jižních Čechách.

Jak víte, v polovině září 2022, jsme natáčeli pro ZDF Neo z Německa několik scén pro jejich miniseriál „Was wir fürchten“ a první díl se objeví v německé televizi 31. října. Zda bude k vidění u nás prozatím nevíme, ale podrobnosti zjišťujeme.

Časopis také čekají drobné změny, ale o těch se rozepíši až v prosincovém čísle... Minimálně do konce roku nás ovšem žádné změny nečekají, takže se dozvíte něco dalšího ohledně tradic s bičí v zahraničí, budeme se toulat nejen po lesích, přidáme písmena do Trampského slovníku a ostatní příspěvky.

Martin Štulla

A abych nezapomněl... Velkou novinkou je to, že jsme navázali úzkou spolupráci s časopisem PEVNOST (představujeme ho ke konci časopisu), který chce naši činnost v rámci historie práskání bičem mediálně podpořit.

časopis PEVNOST

Obsah čísla 59.:

2	OBSAH, slovo úvodem	20	HISTORIE
<i>Pionýrská dráha ČB</i>
3	BIČE, VŠUDE KAM SE PODÍVÁŠ
<i>14. díl – Tradice v zahraničí 2</i>	21	SVĚT PŘÍRODY
<i>Zajímavosti o králících</i>
6	POVÍDKA JEDNA ZA DRUHOU
<i>Podnikatelovo podzimní zamyšlení</i>	22	ČTENÍ PRO VŠECHNY
<i>O vystrašeném hejkalovi</i>
7	ZVÍŘE V NOUZI
<i>Žijí s námi pod jednou střechou</i>	23	FEJETONY
<i>Ó kolena</i>
8	JEŇOULE A LAĎOULE
<i>Jak zachránili zimu</i>	24	TŘINÁCT BOBŘÍKŮ
<i>8, 9 a 10 bobřík</i>
10	Z BOBŘÍHO DENÍKU
<i>Expedice Moravský kras II.-3.díl</i>	25	PŘEDSTAVENÍ
<i>časopis Pevnost</i>
14	POVÍDKOBRANÍ
<i>Procházka v dešti</i>	26	KOMIKS ZOMBÍK
<i>36 – 38</i>
15	FOTOREPORTÁŽ
<i>Sezona 2023</i>	27	CO, KDY, KDE, JAK...
17	TRAMPSKÝ SLOVNÍK
<i>L–T</i>	28	TIRÁŽ
<i>aneb kdo nám píše...</i>

Keltoviny

2013 - 2023

Biče, všude kam se podíváš

14. díl - Tradice v zahraničí 2

Článek připravil Martin Štulla

informace sesbírány pro projekt o historii práskání bičem

NĚMECKO

Švábsko-alemanská **Fastnacht** je úplně něco jiného než mnohem mladší porýnský karneval. Podle regionu a dialektu se jí říká Fastnacht, Fasnet nebo také Fasent. Ačkoli oficiálně začíná 6. ledna na Tři krále, hlavní slavnosti probíhají teprve od „škaredého čtvrtka“ a končí Popeleční středou – tedy zhruba sedm týdnů před Velikonocemi.

Ovšem místo svůdných tanečnic v krátkých vojenských uniformách a ztřeštěných kostýmů klaunů, které známe z karnevalových bašt Düsseldorfu i Mohuči, jsou ulice měst, městeček a vesnic podél Rýna v jižním Německu a severním Švýcarsku díky tradičním dřevěným ručně vyřezávaným maskám plná strašidelných postav středověku: čarodějnic, čertů a lesních mužů. Zatímco kostýmy karnevalu „šly s dobou“, masky švábsko-alemanské Fastnacht si zachovaly svou původní středověkou podobu a jsou tudíž staletým lidovým uměním. Od roku 2014 patří Fastnacht dokonce k nemateriálnímu kulturnímu dědictví UNESCO.

Při Fastnachtu se používá i speciální bič Karbatsche, který je upletený z konopných lan s krátkou dřevěnou rukojetí.

Wolfauslassen – Vyhánění vlků neboli vyhnání vlků se koná každoročně 11. listopadu v některých městech a vesnicích Dolního Bavorska. Skupiny asi 5 lidí se pohybují od domu k domu s hlučným zvoněním kravského zvonu. To připomíná dávno minulé dny, kdy byl vlk ještě původem z Bavorského lesa a na konci pastevní sezóny byl znovu zahrán hluboko do lesa.

„Vlci“ (jak se členům skupiny říká) se musí zaregistrovat u příslušných místních skupin 9. listopadu, než se přesunou přes svou vesnici. Mezi dnešními „vlky“ jsou kromě mladých chlapců i starší pánové a občas i dívky. Z místa setkání skupina pochoduje v řadách po 3 nebo 4, vedených pastýřem, „hlavou skupiny“, který s sebou nese komplikovaně zdobenou pastýřskou hůl. Na pochodu se skupina zastaví před každým domem. Tam zvoní a práská bičem, dokud se dveře neotevřou. První pastýř recituje své pastorační rčení. Poté skupina poděkuje silným zvonem za dar, který obvykle obdrží od majitelů domu.

Dnes lze zvyk vypouštět vlky stále nalézt v Langdorfu, Schweinhütten, Lindbergu, Marchu, Drachselriedu, Bodenmais, Frauenau, Kaikenried, Kirchberg im Wald a Zwiesel. Hlavním místem zvyku je „Rinchnach“.

Podle tradice se „**Ehrsamer Narrengericht** zu Grossefingen“ (Čestný dvůr bláznů v Grossefingenu) datuje do 15. století. Když propukl mor, obyvatelstvo se nacházelo ve velké depresi a Páni z Bubenhofenu se tedy rozhodli dát lidem novou naději. Vymysleli Čestný dvůr bláznů. I dnes kostýmované postavy ztělesňují mor a smrt.

Na začátku devatenáctého století je tato tradice na téměř 30 let zastavena. Je doba hladomoru a německé revoluce. Hrozí, že dvůr bláznů bude zapomenut. Teprve v roce 1858 tato stará tradice pokračuje.

Nás zajímá hlavně postava Geißelläufer (běžci s biči), kteří jsou oblečeni v bílém, jejich košile je bohatě zdobena barevnými stuhami na hrudi a zádech. Jejich čelenkou je šátek zdobený květinami. Vždy jsou před masopustním průvodem a jeho příchod oznamují rytmickým práskáním bičem. Tím vzniká i prostor právě pro průvod. Jsou podřízeni jiným postavám (velitel čety či major).

„Čestný dvůr bláznů“ je unikátní a snad nejlépe dochovaný karneval v německy mluvících zemích. Díky zachování této dlouhé tradice byl v roce 2015 zařazen mezi nehmotné kulturní dědictví německé komise UNESCO.

NĚMECKO , RAKOUSKO

Aperschnalzen je starý předkřesťanský zvyk v podhůří Alp.

Existují různé pohledy na původ této tradice. Nejčastějším názorem je, že se jedná o vyhánění (paní) zimy. Zlé síly temnoty a chladu mají být vyhnány hlukem z bičů. Někteří zemědělci na druhou stranu věří, že práskání bičem má „probudit“ semeno, které spí pod hlubokou sněhovou pokrývkou. Podle třetího výkladu se říká, že práskání bičem bylo komunikačním prostředkem během moru, což také není prokázáno.

Říká se, že Aperschnalzen se konal poprvé v roce 1730, kdy se objevil odkaz od Goise. Zvyk byl však zdokumentován od roku 1810. Dalo by se říct, že od roku 1954 se tento zvyk proměnil v soutěž. Této tradiční akce, se účastní více než 1500 aktivních Schnalzerů z Bavorska a Salcburku. V březnu 2013 zařadila rakouská komise UNESCO tuto kulturu jako perlu do historického Rupertiwinkelu na seznam národního nehmotného kulturního dědictví v Rakousku v oblasti společenských praktik, rituálů a festivalů.

V Rupertiwinkelu a přilehlém okolí se Aperschnalzen koná od svatého Štěpána (26. prosince) do masopustního úterý.

NĚMECKO , RAKOUSKO , ITÁLIE

Goaßlschnöllen, také Goaßlschnalzen je původně pohanský zvyk, stará tradice, který se vyskytuje hlavně v Bavorsku a Rakousku, stejně jako v Jižním Tyrolsku. Termín Goaßl odkazuje na formanský bič, s nímž má být vytvářeno co nejvíce hluku.

V minulosti byl přibližně šest metrů dlouhý Goaßl využíván hlavně zemědělci a povozníky, aby udrželi zvířata pod kontrolou a přivítali jaro na konci zimy. Původ Goaßlschnöllens lze vysledovat až do starověku. Vyvinula se v této zemi z dřívějšího pastevectví a pro komunikaci v případě nebezpečí na odlehlých farmách a pastvinách.

Účelem bylo vyhnat zimu ze země melodickým práskáním bičem. Dnes se Goaßlschnalzen často praktikuje v rytmu hudby na stolech. Tyto ukázky obohacují mnoho tradičních akcí v Bavorsku.

ITÁLIE

Frusta d'Oro je dlouholetá událost, která se koná každé září v Brisighelle v Itálii. Na náměstí Piazza Carducci můžete sledovat tradiční soutěž mezi nejlepšími bičáři (s'ciucaren) z Romagny. Soutěž vznikla v roce 1963 z vášně dvou místních obyvatel pro hudbu a tradice. Franco Baldi byl učitel hudby, zatímco Federico Silvestrini byl tvůrcem a organizátorem tehdy skromné městské kapely. Iniciativa měla okamžitě velký úspěch a rychle se stala jedním z neoriginálnějších a nejcharakterističtějších projevů italského folklóru.

Místní s'ciucaren zvládnou práskat do rytmu kapely bičem, který se skládá z dřevěné delší rukojeti a konopného provázku či spletené kůže.

FRANCIE

Perníčky a velké dětské průvody se svíčkami můžete na Mikuláše spatřit ve Francii. Tamní **Saint Nicholas** (Mikuláš) chodí v doprovodu s řezníkem. Řezník ho musí doprovázet za trest. Podle legendy totiž unášel a vraždil děti, a proto ho Mikuláš potrestal tak, že ho poslal do podzemí fírat uhlí. Když se řezník jednou za rok podívá znovu na svět, je od uhlí celý špinavý a má s sebou bič.

ŠVÝCARSKO

Chlauschlöpfen je předvánoční zvyk z regionu Lenzburg (Švýcarsko), který má za cíl probudit Samichlausa (Mikuláše). Tradice sahá až do roku 1588 a je stále zachována jako čistě mužská aktivita. Během tohoto procesu jsou vytvářeny hlasité rány s Chlausgeisseln (mikulášskými biči), které jsou slyšitelné po celé vesnici. V období od listopadu do prosince se Chlausgeisseln práská v oblasti Lenzburgu, když padne tma. Samichlaus má být ve své jeskyni probuzen Chlauschlöpfenem.

Protože to trvá o něco déle, nenavštěvuje děti v okrese Lenzburg 6. prosince, ale druhý čtvrtek v prosinci. Po setmění se Samichlaus objeví s hlínou a osly ve městě. Předává dobrým dětem ořechy, mandarinky a perníčky, zlobivé dostanou prut.

ŠPANĚLSKO (BASKITSKO)

El Colacho – Muž oblečený v jasně žlutém nebo červeném kostýmu ďábla skáče přes děti, které leží na matracích přímo na ulici, aby je očistil od prvotního hříchu. Pokud máte novorozené dítě, které se narodilo v předchozích dvanácti měsících, můžete ho přivést do Castrillo de Murcia poblíž Burgosu a zúčastnit se tohoto nebovyklého festivalu, který se datuje od roku 1620. Baby jumping neboli El Colacho se koná první neděli po Corpus Christi (Svátek Božího těla – čtvrtek po neděli Nejsvětější Trojice; 60 dní po Velikonocích nebo v neděli bezprostředně následující).

POVÍDKA jedna za druhou

Podnikatelovo podzimní zamyšlení

Článek připravila Jitka Poláková
Vlastní autorská tvorba redaktorky

„Ach můj drahý, už je zase podzim!“ zní mu v uších věta, kterou ho dneska oslovila jeho manželka, se kterou je už víc jak pětadvacet let, když viděla, že se balí na ryby a jako obvykle tam chce strávit celé odpoledne. Dneska přijel domů už kolem poledního snědl si se ženou oběd, který uvařila a chtěl chvíli přemýšlet o tom, co teď řeší ve svém podniku, který vlastnil. Jindy je v kanceláři od nevidím do nevidím, a tak si chtěl odpočinout. Do zavazadla k prutům si zabalil i knížku, kterou měl rozečtenou už hodně dlouho a chtěl si v klidu vychutnat její čtení nikým nerušen.

Jenže místo toho mu vrtala v hlavě další poznámka jeho ženy.

„Budou se stále častěji konat různé plesy a taneční zábavy, měl by sis udělat čas a vyzkoušet si oblek, abychom ho stihli dát upravit nebo koupili nový. Víš, že na ně budeš muset chodit kvůli svým obchodním partnerům.“

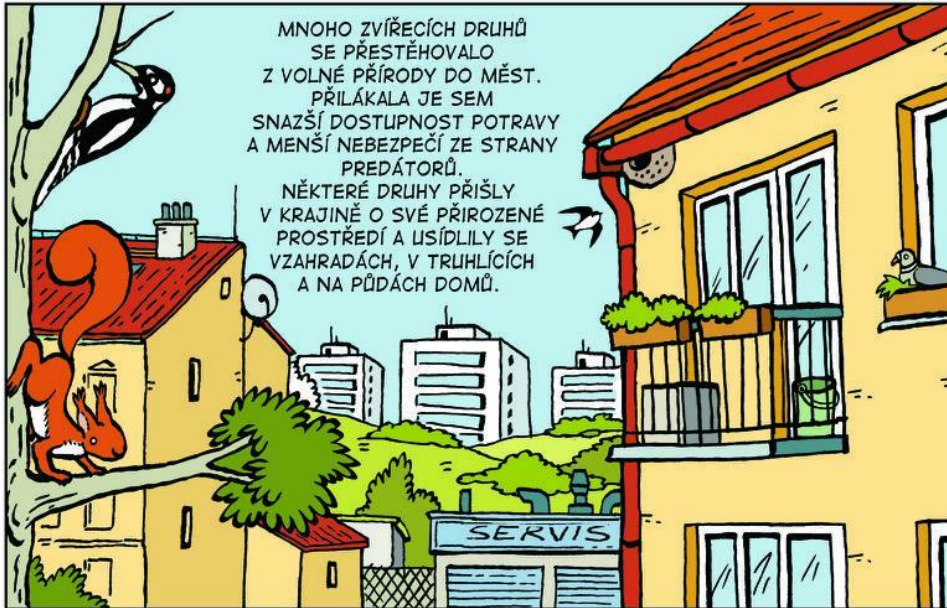
Bohužel musel přiznat, že měla pravdu, ale jak on taková mecheche nesnášel. Oblek, který ho k ledasčemu zavazoval a nutil, například usmívat se na lidi, které jinak bytostně nesnášel a koukal se jim vyhýbat, jak to jenom šlo, rádoby dvořit se ženám, které vůbec neměl rád, protože možná byly podle jeho osobního názoru docela hezké díky různým plastikám, ale povětšinou byly hloupé tak, že se s nimi nedalo skoro vůbec mluvit, pít alkohol, který ve skutečnosti byl silně podprůměrný. Jediné, co na takovýchto akcích za něco stálo bylo jídlo, ale to bylo tak všechno. Domů pak chodil ještě víc unavený než z práce.

Mnohem víc si cenil toho posedět si takhle na břehu rybníka a předstírat, že chytá ryby. Někdy chytí kapra, karase, pstruha nebo plotici, a dokonce se mu podařilo chytit i pěknou štikou, a to si potom pochutnali s manželkou, když přinesl úlovek domů, ale i když nic nechytil, tak si alespoň odpočinul a přišel na jiné myšlenky.

Jenže si začal uvědomovat, že jeho žena má pravdu, ostatně jako vždy. Pohrdlivě se ušklíbl. No co, bude muset zase dělat šaška v obleku, ale teď si v klidu dočte knížku. Spíš obdivoval spisovatele, za to, jak krásně umí zacházet se slovy, zaujmout čtenáře a vtáhnout ho do děje jeho fantazie, která získala podobu knížky, kterou teď držel v ruce a která mu přinášela odpočinek, při kterém nemusí myslet na to co se děje v podniku a může na chvíli vypnout. Ponořil se do příběhu knížky, až ztratil pojem o čase. Představoval, jak on sám je hrdinou, té knížky a jak celý ten příběh prožívá. Když dočetl do konce, zavřel ji a s úsměvem ji uložil zpět do tašky. Tak dneska žádnou rybu nechytil, no nevádí vrátí se domů, oblékne se do obleku a půjde si plnit svoje povinnosti na hasičský ples, který se koná dnes večer, aby podpořil místní hasiče. Třeba vyhraje něco pěkného v tombole.

Zvedl se zabalil si věci zpátky do tašky, ve které je přinesl, dal ji do auta, nasedl, otočil klíčkem v zapalování a odjel od rybníka zpátky domů ke své ženě, která ho netrpělivě čekala, aby mu pomohla obléknout si společenský oblek, který mu stále ještě byl, i když velmi rád jedl a pak jít spolu s ním na ten ples.

Žijí s námi pod jednou střechou

Jeňoule a Lad'oule, malí čarodějové z chaloupky uprostřed lesů

Jak zachránili zimu

*Pohádku připravila Martina Kovářová
Vlastní autorská tvorba redaktorky*

Kalendář psal jedenáctý listopad a k němu se vztahuje známá pověst o Martinu na bílém koni. Jeňoule a Lad'oule sníh milovali. Byl sice mokrý a studený, ale dalo se s ním provádět spousty neplech. Jenže letos to bylo trochu jiné. Hned jak ráno vstali, běželi se k oknu podívat kolik napadlo.

„Cože? Kde je sníh?“ zamumlal Jeňoule. Lad'oule hned běžel ke kalendáři. Listoval, počítal a kroutil hlavou.

„Tak to nechápu,“ řekl.

„Dnes je přeci jedenáctého listopadu a sníh nikde????!!!“ Jeňoule se zamyslel a pak odvětil.

„Třeba svatý Martin zaspal a přijede až kolem oběda.“ Oba si šli nachystat snídani a mezitím neustále pomrkávali z okna, zda nezahlednou poletovat první sníh. Jenže ten nepřišel ani v poledne, dokonce ani večer. Sněhu se nedočkali ani další den. Když už čekali týden, začali být mrzutí.

„Co teď???“ řekl Lad'oule a Jeňoule se podrbl na čele a pokrčil rameny. Bylo to zvláštní, svatý Martin se nikdy neopozdil. Letos to bylo poprvé, co uplynul týden od jeho plánovaného příjezdu a on nikde. Čarodějům začalo docházet, že pokud něco neudělají oni, tak třeba ani žádná zima nebude. A co by potom dělala zvířátka? Nemohla by se uložit k zimnímu spánku. A co takové kytičky? Ty bez sněhové příkrývky zmrznou. A to by nebyla letos ani žádná koulovačka, sáňkovačka, ani stavění sněhuláka. „Ach joooooo,“ povzdechli si společně.

Kalendář už ukazoval prosinec a venku ještě ani vločka. V tom někdo zaťukal na dveře jejich chaloupky. Když otevřeli, stál tam malý zajíček.

„Pojď dál.“ pobídl ho. A ten se dal do řeči.

„Čarodějové moc vás prosím, nejenom za mě ale za všechny zvířátka. Musíte nějak zařídit, aby začalo sněžit. Bez sněhu bude letos špatná zima a spousty zvířátek a kytiček nepřežije. Moje maminka bude mít další bratříčky a sestřička a pokud nebude nora zasněžená, dostane se do ní liška, a nebo tam všichni umrzeme. Moc vás prosím, pomozte nám.“

Sotva to dořekl, ozvalo se další zaklepání. Tentokrát přišel medvěd.

„Pánové brum, brum, brum. Udělejte prosím něco s tím počasím. Konec roku už se blíží a já bych se rád odebral k zimnímu spánku. Ale jak mohu spát, když zima ještě pořádná není. A řekněte sami, jakápak je to zima bez sněhu?“

Čarodějové nestačili koukat, za chvíli se jim u chaloupky shromáždil celý les. Bylo slyšet i naříkání květin a stromů. Už se ty nářky a lamentování nedaly poslouchat.

„Vraťte se všichni do svých domovů, my se s tím pokusíme něco udělat.“

„Slibujete????“ Řekla zvířátka jednohlasně.

Čarodějové přikývli. Když se vrátili do domečku, řekl Lad'oule.

„No, ty chytřej a co teď? Všem jsme slíbili, že bude sněžit, ale jak to chceš udělat? Jediné, co můžeme tak maximálně rozpárat naše peřové peřiny. Protože nic jiného mě fakticky nenapadá.“

Lamentoval a chodil neustále tam a zpátky.

„A víš, že to není špatný nápad?“ Usmál se Jeňoule.

Lad'oule nechápal, a tak pokračoval. „Myslím to s tou peřinou.“

Lad'oule se začal válet po zemi. „Ty seš fakt dobřej. To si mě teď vážně rozesmál. Prej peřinu.“

„No ale, peří je přeci jako sníh. Nooo, máš pravdu je to trochu jiný, ale je to tomu podobný. A kdybychom to peří proměnili, tak...“ Lad'oule zajásal.

„Tak by mohlo, konečně začít sněžit.“

„Přesněěěěě!“

A tak se do toho dali. Vytáhli peřiny před chaloupku a rozpárali je.

„Na něco jsme zapomněli,“ řekl Lad'oule.

„Neznáme sněžné zaklínadlo.“ Oba běželi zpět do chaloupky a táhli za sebou, rozpárané peřiny. Peří lítalo všude, Lad'oule dokonce jedno pírkó vdechl a trochu se zakuckal. Na štěstí ho po chvíli zase vyplivnul.

Hned se vrhli do knih a hledali. Listovali úplně všude, ale sněžné kouzlo, jako by se vypařilo. „Kde jenom může být?“ Lamentovali. V chaloupce to zase jednou vypadalo jako kdyby se tam prohnala vichřice. Všude po zemi poházené peří a mezi tím se válely otevřené knihy. Když už si mysleli, že kouzlo nenajdou, spadla z police poslední kniha, do které se ještě nestihli podívat. Jako zázrakem se otevřela přímo na stránce se sněžným kouzlem.

Jeňoule popadl knihu a běžel ven. „Honééém pospěš si a nezapomeň vzít ty peřiny.“ Křičel. Když vyběhli před chaloupku, začaly se dít věci. Lad'oule si vylezl na pařez a začal s peřinou třepat, z ní létalo peří všude okolo. Jeňoule nahlas četl. „Abra dabra, jemine příd' k nám svatý Martine. Velké světlo, vánek svěží, místo peří, sníh nám sněží.“

V tu chvíli se rozfoukal obrovský vítr, Lad'oulovi vytrhl peřinou z rukou a zvedl ji vysoko do oblak. Z ní se pak začaly vznášet k zemi sněhové vločky. A že jich bylo. Za chvíli bylo na zemi už několik centimetrů sněhu. Na celou tu krásu se přišla podívat zvířátka z celého lesa. Všichni moc čarodějům děkovali. Lad'oule si kouzlo chtěl také zkusit, říkal si, že když už rozpáraly obě peřiny, tak by bylo škoda je nepožit. Vzal tedy druhou peřinu a zvolal.

„Jakže to bylo? Abra dabra kotrmelec?“ V tom se peřina začala otáčet a dělat různé přemety a kotrmelece. Lad'oule na ní visel a hrozně křičel. „Pomooooct, pomoooooc! Udělejte někdo něco. Sundejte mě! Motá se mi hlava!“ Jeňoule

se nemohl přestát smát. Nakonec mávl hůlkou a Lad'oule spadl na zem i s roztrhanou peřinou. Všude bylo krásně bílo a mrazivo. Zvířátka se vrátila do svých domovů a naši čarodějové zpět do chaloupky. Jenže jak budou dneska spát? Dyt' jejich peřiny jsou dočista rozpárané. Povzdechli si. V tom se uprostřed chaloupky objevila velká modrá záře. A na každé postýlce byla nová peřinka. Oba koukali a nevěřili svým očím.

„Děkuji vám mnohokrát, zachránili jste zimu. Jsem vaším dlužníkem.“ Ozval se hlas, ale nikdo nebyl vidět. Že by to byl... ale to přeci není možné. Ale i tak raději zavolali. „To my děkujeme svatý Martineeeee.“ A už se těšili jak si své nové peřinky vyzkouší, protože dnes to byl opravdu náročný den a trochu toho odpočinku si určitě zaslouží.

Z Bobřího deníku

Expedice Moravský kras II. – 3. díl

*Článek připravil Vojtěch „Bobr“ Srb
Zpracováno z cest a vlastních zážitků autora*

Míříme tedy na Babici. Necháme auta na konci vesnice. Bomba nechá na střeše mobil. Už je jako Lád'a. Po cestě je Malá Macocha. Ta mě tedy fakt zklamala. Byla to díra na železnou rudu. Nešla ani pořádně vyfotit. Na ceduli je pohled beze stromů. Cesta dál na Babici byla šílená. Jít tu včera v noci, tak tu zabloudíme. Trochu mrholí. Klesáme div né ve tmě kamenitou cestou tunelem stromů. Bomba: z cesty prý má být jeskyně Na vaječníku? To jsou sprostáci?! Nebýt jeho mapy v mobilu, tak to přejdeme. V dálce je jeskyně Pekárna? Je to asi nejspíše Jáchymka. Najednou zavelel Bomba do svahu! Byla to fakt klouzárna. Ještěže tu byly stromky, za které se dalo přitáhnout. Konečně jsme nahoře. Hrádek u Babic mě fakt mile překvapil. Dvojité příkopy a znatelné budovy i díky Copuli lapidum. Bomba hledal zpáteční cestu horem. Nejde to. Musíme se vrátit stejnou cestou. Lečo hodil prdel a málem jsme byli jak Kokosy na sněhu! (Skibobové družstvo z Jamaiky pozn. autora). Cesta zpět byla rychlá.

Projíždíme Křtiny. Je tu zrovna Matějská pout', ale zase je díky tomu bazilika otevřená. Je to fakt pecka. Moraváci se s ní hodně chlubí. Parkujeme u zámku. Je tu asi hotel. V bazilice byla mše. Pak jsme v ambitu našli úplnou zvonkohru. Pirát se bříkl do hlavy o zvon, když se chtěl vyfotit a Libor našel zase zvon sv. Libor? No to jsem ještě neslyšel! Když vyjíždíme, jedna baba málem Leča smetla.

Motala se tu, jak nudle v bandě. Už máme hlad. Dojedeme do Jedovnice. Byly tu 2 tvrže. V místním krámku si Bomba kupuje něco k snídani a já si kupuji kafe z automatu. Další baba zase neumí vycouvat?! Musím s kafem v ruce navigovat, aby neodřela Lečovi auto.

Hned u parkoviště fotím první tvrz. Stavíme u kostela, kde si dáváme svačinu a díky fotkám z hradům.cz, jsme druhou starší tvrz našli. Jedeme do Moravského krasu.

Bomba našel super parkoviště hned u Macochy. Zaplatil 50,- parkovné a vydali jsme se k největší golfové jamce v ČR. Fotíme se u horního tzv. skokanského (sebevrazi) můstku. Dole pod námi je turistický můstek. Jdu si koupit pidifrk a pohled. Scházíme k dolnímu můstku. Jedna baba se psem hledala kudy se jde k Punkevní jeskyni. My jdeme směrem k Rytířské jeskyni. Vylezli jsme hned u Kateřinské jeskyně. Koupil jsem si tu plno pidifrků. Rytířskou jeskyni jsme s Cíbou jednou hledali a našli Loupežnickou jeskyni. Rytířskou jsem pak podruhé našel až o 100m dále. Dneska Bomba díky mobilu hrad našel jako nic. Doprava nahoru zavelel. Je to náš jediný jeskyní hrad. Byl prohlouben a archeologicky prozkoumán. Jsou odtud zajímavé fotky.

Sešli jsme do údolí ke mlýnu. Tam jsem musel vyfotit Libora s vodníkem. Jdeme dál na hrádek Lečenec. Tenkrát jsme se brodili v potoce a vyběhli s Cíbou tou nejstrmější cestou přímo nahoru. Nyní jsme celý hrad obcházeli. Vůbec sem nevedla cesta. Prodírali jsme se mladými stromky, ve kterých někdo vysekal cestičku a nechal dřevo na zemi. Tak se mi podařilo, že se mi klacek dostal mezi nohy a dopadl jsem břichem rovnou na ty osekane špalky. Ještěže jsem snědl tu želvu a mám silný krunýř. Jinak jsem si propíchl břicho. Byl to šrám, div né na šití i s pořádnou modřinou. Jizvu mám dodnes. Pirát si zas zarazil klacek do nohy. No kdyby to bylo výš, tak už nemá děti. Vylezli jsme v příkopu. Ptal jsem se kde je hrad? Nalevo ležel Bomba a mudroval, že to nemůže být ono. Ani rekonstrukce tomu neodpovídala. Hrádek byl samo na druhé straně. Tady chytil Pirát klíště. Pozdější vysoký počet klíšťat mohl být odsud, nebo až z Čertova hrádku, kde jsme spali.

Sešli jsme zpět ke mlýnu. Pořád jsme se rozhodovali, kde se vlastně najíme. Ptal jsem se v hotelu Skalní mlýn. Na schodě seděla samička zlatohlávka. Říkal jsem si, že jí odsud odnesu. Měl jsem to udělat, protože když se Bomba rozhodl, že budeme jíst tady, tak jí rozšlápl! Měli jsme hovězí rostbíf, rajskou a pivo. Máme poslední hrad a sice Blansek. Ten se díval přímo na Punkevní jeskyni. Vzpomínal jsem, jak mě tu něco kouslo, když jsme tady

spali a chladil jsem si pak oko v Punkvě. Dívali jsme se na loď u vstupu do jeskyně. Sprostáci to nazvali Malý výtok. Byla tu lanovka k Macošě. Možná jí ještě použijeme. Fotil jsem kluky u Čertovy branky. Odtud už je to na hrad do šíleného krpálu. Hrad byl zarostlý jako Ezop. I když jsem měl rekonstrukci, hrad byl špatně čitelný. Až zadní jádro hradu bylo srozumitelné. Odtud byl nádherný rozhled na Punkevní jeskyni a na lanovku. Sešli jsme dolů. Lečo a Libor šli raději pěšky 1km k Macošě. My se projeli nejkratší a nejstrmější lanovkou v ČR. Máme rekord. Nahoře si dali kluci pivo a čekáme na Libora. Jenže ten už byl dávno na parkovišti a nic nám neřekl.

Jedeme do Blanska. Po cestě bereme poslední hrad Moravského krasu Holštejn. Naposledy nás odtud vyhnal blbec v maskáčových teplákách a s plackou CHKO. Necháme

auta ve vesnici a jdeme k lesu. Hrad byl opět šíleně zarostlý, že se blbě fotil. Opravili tu akorát cisternu. Má mříž. Vracíme se k autům. Ještě máme Rájec. Tady je nový zámek, starý zámek (býv. hrad) a místo na kopci po nejstarším hradu, po kterém nic nezůstalo. Auta necháme před novým zámkem. Musíme totiž projít okolo zámku do parku, kde se nacházel ten starý. Zůstala z něj jen terasa a pod ním dvůr s válcovou věží. Ještě si fotíme věž odspodu a jedeme do Blanska.

Jelikož chceme večer rozdělat oheň a hrát na kytaru, musíme si koupit v Kauflandu něco na opečení. Kupuji čertovské klobásy (Čertův hrádek) a plechovku piva AC/DC. Bomba našel nedaleko Restauraci Zámecká sýpka. Vaří tu super. Bomba má gnocchi, Pirát tatarák (nebylo mu po něm dobře) a ostatní svíčková s 2 houskovými a 2 karlovarskými knedlíky. Vyměnil jsem s Lečem 2 houskové za 2 karlovarské. Mňam. U WC je zajímavý tácek, jako dáma na šachovnici. Ten vezmu do sbírky. Jdeme se projít na zámek. Ještě jsem tu nebyl a moc se mi líbil. Nádvoří bylo otevřené. Končila tu asi nějaká slavnost.

Odtud už jedeme na naše spaní na Čertův hrádek. Kluky jsem (hlavně Leča) dostal, když jsem jim tvrdil, že to je kousek a téměř po rovině! Bylo to ale pěkné zakončení po 32,5 km v Moravském krasu (rekord: všechny hrady za 1 den). Výstup byl hrozný a to jsem ještě táhl kytaru a jídlo. Pirát táhl navíc dřevo na oheň. Na hradě bylo málo místa na spaní. Tak jsme se rozdělili. Libor s Lečem poblíž ohniště a my 3 v předhradí. Konečně máme 4. Bobří oheň. Dal jsem do placu rum Objevitel (dostal jsem ho od kluků v práci k narozeninám). Buřty chutnaly moc dobře. Pivo AC/DC, bylo super. Moc pěkně jsme si zahráli. Pirát si narazil ruku o větev, jak lámal dřevo na oheň. Šli jsme spát okolo půlnoci. Asi jsme narazili na mejdan klíšťat, protože jsem jich ráno našel 5 a doma ještě Laskonka 6! Celkem tedy 11! Bomba 6, Pirát 3 a Libor 1. Udělali jsme si snídani a sbalili se.

Jdeme do závěrečné fáze. Sešli jsme k autům. Jedeme opět údolím semaforů na nově objevený hrádek Klepáčov. Parkujeme u penzionu. Mají tu indiánské tee pee a jurtu. Místo normálních domácích zvířat, pak lamy! Hrádek je opět porostlý kopeček. Na ceduli je plánec s rekonstrukcí. Nyní nastupuje hlavní dvojhrad Nový hrad u Adamova. Byl velmi zajímavý. Starý hrad si zřídil předsunutě opevnění a to se stalo po 1. dobývání hradu, nakonec hradem vlastním. Byl jsem tu jen jednou, ale nedostal jsem se dovnitř. Dorazili jsme k odbočce ze silnice. Jenže tu opravovali pořád trať a tak tu byl zákaz. Ještě ke všemu sem jezdilo hodně nákladňáků. Zkusili jsme to s Bombou objet, ale tam to bylo

stejně. Museli jsme se vrátit. Jenže Lečo s Liborem už byli na hradě. Místo abychom vyrazili přímou cestou, obešli jsme si hrad kolem dokola. Lečo na nás už koukal z hradeb. Vylezli jsme nahoru a udělali si společnou fotku. Ještě jsme se podívali Starý hrad. Když jsme se vrátili na Nový hrad, dali jsme si pivo. V šenku měli ten nejsílenější pohled co znám. Volal Mrkavec, že má v Alza-boxu vlajku a abych mu jí pomohl vyzvednout. Při představě, že dorazím v noci smradlavej, špinavej, unavenej a ještě někde ve městě vyzvedávám vlajku? Mě vůbec nenadchl. Takže jsem mu doporučil, ať jí tam nechá a objednáme jí jinak. Pak mě chtěl Láďa

z Volfštějna, že by chtěl takový spacák co mám já. No, když ho neseženu, tak mu prodám svůj. Sešli jsme dolů stejnou cestou, co šel Libor s Lečem. Byla to ta původní cesta na hrad, kudy jsem tenkrát musel jít také.

Sjíždíme okolo dalšího významného kláštera Vranov do Lelekovic. Byli jsme tu jednou s Cíbou. Komplex je zajímavý tím, že u románského kostela postavili hrad (vykopávky znovu zakopali) a po dobytí Brňany, byla postavena ještě tvrz (už tu také není, jen tráva). Cestu na kopec jsme napoprvé netrefili. Parkujeme mezi kostelem a hradem. Jsou vidět z něj základy. Obejdeme kostel. V oknech jsou erby majitelů. Hlavně pánů z Lelekovic (černá tuří hlava). Bývalou tvrz fotím ze hřbitovni zdi.

Ještě dáme společný oběd v Kuřimi a pak se rozdělíme. Zámek tu krásně opravili a moc mile mě překvapil. Nakoukli jsme také do kostela vedle zámku. Jíme v Restauraci Víra. Dali jsme si (Wabi) Daňka na smetaně, krkovicí na smetaně, steak z kotlety se slaninou a vejci. Jo a pivo. Byla tu svatba. Nějací kluci nám pořád bránili jít na WC. Tady se loučíme posádkou č.2 a jedeme ještě na Veveří. Na poslední hrad, jako třešničku na dortu našeho výletu.

Zaparkovali jsme nejdříve u starého kostela a po fotce jsme se přiblížili k první bráně. Máme vstupenku na nádvoří. I tak to stojí zato. Prolezli jsme si první obrannou zeď s věžemi (navštívil jsem ji vlastně poprvé), nádvoří a koupili jsme si pohledy a kluci Copuli, lapidum. Na konci hradu byl jen nejstarší donjon a obranná věž. Ve věžičce chtěl Bomba na prevět. Cha. Pirát fotí zajímavou fotku Bobr kouká na bobra. Jedna holka měla minisukni. Ale místo bobra měla vykuchané kuře.....

Po cestě domů vidíme zámky Rosice, Náměšť, Studená a města Třebíč a Telč. Kluci v ČB naskákali do auta a jeli do Plzně. No a to je vše...

rekord:
všechny hrady v Moravském krasu za 1 den, za 1 den 32,5km, poprvé lanovkou (nejkratší a nejstrmější).

Ztráty:
11 klíčů (já), propíchnuté břicho (já), propíchnutá noha (Pirát), naražená ruka (Pirát), ztracené dřevěné srdíčko (já).

Zisk:
Bombátova noclehárna vz. 1., Copuli lapidum (Veveří – Bomba a Pirát), první svižník polní z Moravy, ponožky Dedoles a rum Objevitel (dárky k narozeninám), plechovka AC/DC, poprvé nová karitačka.

Povídkobraní

Procházka v dešti

Článek připravil Martin Štulla
Vlastní autorská tvorba redaktora

Miluji procházky v dešti.

Když člověk vyjde jen tak bez cíle z domova ven, ještě, než začne pršet, to, když se mraky honí po obloze jako psy na dvorku. Vznikají různé obrazce a tvary, to pak obdivuji krásu přírodních jevů. Je mnoho mraků na obloze a najednou se střetnou na vytvoří celistvou modrou plochu, jako je staré zrcadlo po babičce či vodní plocha rybníka.

Nejprve kapky lehce poletují v povětří jako když sněží. Takový déšť není moc příjemný, protože kapky vlezou i pod moji bundu, zvláště teď na podzim je to nepříjemné. Postupem času se tohle lehké mrhnutí mění ve větší kapky. Pak už se schovám někam pod střechu a pozoruji lidi, jak hledají úkryt, kde se dá. Jeden, ten, který poslouchal předpověď počasí si vytáhne deštník, druhý se snaží přitisknout pod malý převis střechy, další láme větve od stromu a vytváří si z něj improvizovaný deštník jako měl Robinson Crusoe, který mu po chvíli stejně celý vyteče na hlavu a je hned zmoklý jako slepice....

A když přijdou pořádné hromy a blesky to mě potom mrazí v zádech jako když neumím něco do školy a bojím se, že mě paní učitelka vyvolá a já dostanu pětku. To by pak lítal hromy a blesky doma. Stejně je to ale nádhera, když blesk ozáří nebe a prokličkuje k zemi. Kdo by řekl že taková nádhera je jen elektrický výboj.

Miluji procházky v dešti, to, když si malí kluci staví na silnici „potůčky a hráze“, aby voda neprotekla, třeba jednou, až budou velcí, budou stavět opravdové hráze na řekách.

4.

PRÁSK

Na akci zve spolek Keltoviny a Borovanský mlýn

**Vypráskané setkání
spolku Keltoviny**

15. června 2024

Borovanský mlýn

www.keltoviny.cz - www.facebook.com/keltoviny

Sezona 2023

: Trampský slovník :

L – T

Článek připravil Martin Štulla

Informace čerpány z internetových stránek zelene-udolie.webnode.sk

LEDVINA

vojenský ešus speciálního tvaru (zhruba mírně prohnutá fazole), s víčkem. Tvar odpovídá požadavku, aby mohl být nošen na opasku, přibližně v místech, kde mívá normální Homo Sapiens ledviny. Odtud podle tradice název. Někteří trampští lingvisté zastávají tradicionalistický názor, že název je odvozen od tvaru, který údajně shora připomíná ledvinu větších savců. Obvykle ale nejsou ochotni doložit svá tvrzení nezvratným důkazem, dokonce ani nejsou ochotni ukázat vlastní ledviny.

MASKÁČ

původně název pro vojenskou maskovací celtu, dílec vojenského stanu, obvykle kosočtverečného tvaru (existují i čtvercové a trojúhelníkové typy), kterou lze nouzově použít jako převlečník, či přšiplášť.

Později obecný název pro trampské svrchní oblečení s maskovacím vzorem (kabát, blůzu) buď ušité z cely, nebo originální. Například průzkumnické maskovací převlečníky.

MASŇÁK, také tradičně „paďour“

pejorativní výraz jímž trampové označují civilizací postižené obyvatele měst, s nimiž se náhodně setkávají v přírodě. Pravý a nefalšovaný paďour je nesportovně obézní měšťák se vzhledem vepře, společenskou inteligencí komára, povahou hovězího bravu a sebevědomím dobyvatele kontinentu. Jeho domovem je městská civilizace a do přírody přichází jen aby ji zničil a pokálel. Není schopen v ní žít, povrchně obdivuje její krásu, aniž by jí rozuměl. Je v přírodě „na návštěvě“, a odmítá se v ní chovat jako host.

Neovládá zásady života v přírodě, protože je v městské civilizaci nikdy nepotřeboval, projevuje naivní hloupost a bezohlednost nevychovaného dítěte, a nedostatek tolerance, solidarity a kamarádství.

Označit někoho za masňáka či paďoura je mezi trampy natolik přiléhavá charakteristika povahových vlastností a schopností dotyčného, že označit takto trampa je už tradičně poukázkou na insultaci.

MAXISPACÁK

Spací pytel nadměrné velikosti, tzv. XXL, často šitý na zakázku. Také se tak označovaly improvizované spací vaky sepnuté ze dvou stejných dekových spacáků (přes zipy na obvodu). Velmi oblíbené mezi milenci a trampskými proutníky.

PLACKA

výraz pro šikmo seříznutý kousek větve v elipsovitém tvaru krajíce chleba, popsany či pomalovaný dostupnými barvami a styly v ryze tramském duchu. Rozeznáváme tři typy:

- potlachové placky (běžně ne delší dvou palců) se obvykle věší za kousek provázku do knoflíkové dírky tramské košile, či vandrbλύzy. Počet potlachových placek, klinkajících se na kuřecí hrudi pravověrného trempa udává, kolika potlachů se již v životě účastnil, a tedy i jeho odborné zkušenosti.

- placky pamětní, vytvářené na památku umělecky založenými kamarády;

- placky soutěžní, získávané jako cena, či upomínka na vítězství v nějaké tramské soutěži.

POTLACH

jedna z nejvýznačnějších událostí života tramské osady. Trvá obvykle podstatnou část víkendu a sestává se z nejrůznějších místních prvků, z nich nejtradičnější jsou tramské soutěže a slavnostní oheň. Na potlach obvykle zve pořadatel zúčastněné poštou zasílaným „zvadlem“, v novější době i internetem.

Obecně se rozlišují dva typy potlachů:

- „potlacha běžné“, kam lze přijít i nepozván, a odkud vás nikdo nevyhazuje, pokud místním nešlapete na kuří oka

- „potlacha pro zvané“, kde vám, pokud jste nebyli výslovně pozváni, uvítací výbor, významně poklepáváje násadou od krumpáče o tábořiště, doporučí spěšný odchod. 😊

- Zvláštním typem potlachu je tzv. „slezina“. Ta vzniká často i spontánně, když se kdesi u tramského ohně, či ve vhodně útulné hospůdce „slezou“ pravověrní vandráci a poté se baví svým výrazně specifickým způsobem.

SAMOTÁŘ, TS (tramp samotář)

na rozdíl od trampa – člena nějaké osady, tramp jezdící na vandry sólo. Obvykle jde o jedince, opovrhující z nejrůznějších důvodů kolektivem, nebo nehodlající se přizpůsobovat nějakým těm přihlouplým osadním zvyklostem.

SPÁT POD ŠIRÁKEM

způsob sezónního přenocování ve volné přírodě bez vybavení, jen v oblečení, maximálně zabalen do vojenské celt. Dá se ve střeoevropských klimatických podmínkách bez problémů praktikovat, pokud teplota neklesne během noci pod cca 15 stupňů Celsia. Oblíbený způsob přenocování mezi drsňáky. Není nutné s sebou tahat spoustu zbytečné výbavy. V případě deště se může použít celta přes sebe nebo pověšená nad sebe.

SPOJKA

maník z pořádající osady, pověřený pořadatelem potlachu čekáním na nějakém vybraném orientačním místě (většinou na nejbližší vlakové zastávce) a směřující příchozí lokálně na místo konání potlachu.

ŠERIF

výraz převzatý z angličtiny značící většinou oficiálního vůdce a mluvčího tramské osady. Obvykle bývá volen aklamací, a většinou jde o nejschopnějšího, nejmávanějšího či nejzkušenějšího člena tramské kolektivu, který se stará o pořádek a dodržování tradic, pravidel a zásad. Symbolem jeho funkce je „šerifská hvězda“, mosazná nebo hliníková kopie podobných symbolů šerifů z amerických westernů.

TELE

Vojenská torna z první světové války, původně německé či rakouskouherské provenience, používaná v některých armádách i po válce. Oblíbená mezi trampy-traditionalisty. Existuje několik základních typů, majících společný prvek: rozměrná horní chlopeň torny je vždy pošíta vydělanou telecí kůží se srstí navrch. Jako trampské zavazadlo je to efektivní, leč nijak zvlášť praktická záležitost. I prázdná je docela těžká a moc se do ní nevejde, kožené řemení řeže do ramen, a klasicky zabalená vyžaduje tzv. „bandalír“, což je deka smotaná do ruličky, obalená celtou, a připevněná na horní a bočních stranách torny.

TRAMP, také „tremp“

výraz převzatý z angličtiny. Původní zdroj: kultovní román „Cesta“ (The road) od Jacka Londona. Znamená tuláka, člověka přesouvajícího se krajinou pěšky, jen s nejnужnějším zavazadlem, svobodného v tom nejindividuálnější smyslu slova „svoboda“, a spoléhajícího výhradně na sebe.

TRAMPSKÁ LATINA

Specifický způsob ryze trampské zábavy, spočívající ve vyprávění víceméně neuvěřitelných, leč celkem pravděpodobně podaných historek, které vyprávějí údajně skutečně prožil. Výraz je odvozen z tzv. „myslivecké latiny“, tradičního vyprávění lovců o velikosti svých úlovků. Kvalitně podaná trampská latina je neuvěřitelný zážitek, a schopnost jejího brilantního podání je u trampských ohňů vysoce ceněna.

Bobří slovník

L

Laskonka – manželka Bobra

Lečo – kamarád Bobra

M - N

Mamucha – matka Bobra

Miňonka - Bobřice

Moucha – kamarád Bobra

Muchochlupý Chropotal - Bára čuba Cíby

Nábližka – zkratka

Naděžda Ďurajeva – kytara Bobra

Náskok – rychlé naskočení do auta

O - P

Pasovací nůž – nůž používaný při pasování členů

Pašerák – pivo Chodovar

Pelíšek – spaní

Penáč – Penny market

Picoška - picérie

Pidífrk – pohled s fóry

Piotr – kamarád Bobra

Piráť – kamarád Bobra

Plusgier – slov. puchýř

Poliši - policie

Prachy – peníze

Převís – přesahující skála, na půl jeskyně

Psát tácek – zapsání datumu, místa a

jmen na tácek

Pytel blech – Čenda pes Leča

R - Š

Radar – Bobr

Rekord – dosažený či uskutečněný čin zapsaný do knihy rekordů

Retro – starší věci z dob minulých

Síd'ák – auto Cíby

Stoupačka – strmý výstup

Stříbrný sršeň – I. kolo Bobra

Suchář – označení na suchém zipu

Šáňo – šampus

Švestka – průvodčí (modrá uniforma)

T

Titul Zmrzlý Bobr - I. Stupeň spaní od 0°C do -5°C, II. stupeň -5°C do -10°C atd.

Trenky – trenýrky, boxerky, slipy

Pionýrská dráha České Budějovice

Článek připravila Pavla Štullová

Informace čerpány z informační brožury

100 let městské dopravy v Českých Budějovicích 1909–2009 a ČD Cargo Bulletin

Na počátku třicátých let 20. století vznikla v Sovětském svazu myšlenka na výchovu budoucích železničářů zábavnou formou a to prostřednictvím tzv. pionýrských železnic. První taková byla dána do provozu 24. července 1935 v Tbilisi. Provoz většiny těchto drah byl zajišťován pionýry, kteří zde zastávali funkce pokladních, průvodčích, výpravčích, výhybkářů... Kromě výchovného účelu plnily pionýrské dráhy i funkci atrakce. Umístěny byly nejčastěji v blízkosti zábavních parků, zoologických zahrad apod.

V padesátých letech vyrůstaly pionýrské železnice jako houby po dešti, a to nejen v Sovětském svazu, ale i v dalších zemích východního bloku – NDR, Maďarsku, Polsku a samozřejmě také u nás.

Svézt se vláčkem pionýrské nebo dětské železnice bylo možné např. v Bohumíně, Č. Budějovicích, Karviné, Košicích, Kroměříži, Nymburce, Olomouci, Opavě, Ostravě, Plzni, Prešově, Rychnově nad Kněžnou, Trutnově, krátký okruh byl postaven i v pražské Stromovce. Bohužel nedostatek finančních prostředků na provoz a údržbu, způsobil zánik většiny těchto drah. Pravdou je, že pionýrské železnice byly ve své době mnohdy zneužity k politické propagandě. Zároveň je ale velká škoda, že se na našem území žádná nezachovala.

To v zahraničí měly pionýrské dráhy větší štěstí. Došlo k jejich přejmenování na dětské nebo parkové, ale svému poslání slouží dodnes. Za zmínku stojí zejména parkové železnice v Drážďanech, Budapešti, Košicích či v Polské Poznani. V zahraničí je ze strany dětí stále zájem o službu na „malé“ železnici. Navíc svezení se vláčkem dětské nebo parkové dráhy je hezkým zpestřením výletů.

V Českých Budějovicích byla pionýrská železnice provozována Dopravním podnikem v městském parku Stromovka na Dlouhé louce. Kolejovou okružní dráhu o rozchodu 600mm a dlouhou 3,8 km vybudovalo město v akci „Z“. Na výstavbě a pokládce kolejového svršku se velkou měrou podíleli zaměstnanci dopravního podniku, rovněž tak i na rekonstrukci a kapotáži staré důlní lokomotivy a vagonků. Provoz byl slavnostně zahájen 27. června 1958.

Slavnostní zahájení

Vlaková souprava se skládala z jedné dielelektrické lokomotivy a deseti osobních vagonků. Hlavní nádraží pionýrské dráhy bylo poblíž dnešního autokempu Stromovka, další zastávka stávala na druhé straně okruhu u cesty do Čtyř Dvorů. Zde se nacházel i krátký tunel. Vláček jezdil od května do září, cena jízdného byla 2 Kčs pro dospělé a 1 Kčs pro děti do 10 let. V šedesátých letech předal Dopravní podnik dráhu Parku kultury a oddechu v Českých Budějovicích, trať postupně chátrala, až byl provoz úplně zastaven. Poslední doložená technická jízda (bez pasažérů) proběhla 1. 5. 1969. Pak byla trať u autokempu Stromovka překopána stavbou vodovodu a provoz již nebyl obnoven.

Smutný konec

Průběh tratě je nejlépe a nejpřesněji čitelný z pozemkové mapy. Těleso tratě je evidováno pro k.ú. České Budějovice 2 jako parcely katastru nemovitostí č. 1852/1 až 1852/11, zcela odstraněná budova dvoukolejného nádraží (Sever či Čtyři Dvory) parcela č. 1886, Budova hlavního nádraží a depa mezi autokempem a restaurací Oaza sice existuje, ale je totálně přestavěná, dnes parcely č. 1867/1 a 1867/2. Železobetonový tunel je zcela překryt zeminou a je patrný na zobrazení parcely tělesa v sousedství parcely č. 1884/1.

Zajímavosti o králících

Článek připravila Jana Šašková
Vlastní autorská tvorba redaktorky

Králíky známe v dnešní době hlavně v jejich zakrslé formě, chované jako roztomilé domácí mazlíčky. Před tím, než byli vyšlechtěni zakrslí králíci se, ale choval zejména obyčejný králík domácí, který byl hospodářským zvířetem, určeným k jídlu. Překvapující je ale to, že než se rozšířil jeho účelový chov, nechávali se králíci volně pobíhat mezi ostatními zvířaty a jejich úkolem bylo zejména zabavit děti. Králíci byli tedy už původně domácími mazlíčky a nyní se k této funkci vrací.

Nejen například psů, ale také králíčků jsou spousty a spousty druhů. Zásadním rozdílem je, zda králík je, nebo není zakrslý. Nejmenší králíci mohou mít klidně méně než jeden kilogram, zatímco zástupci největšího plemene králíků, belgičtí obrové, váží až deset kilo.

Pokud máte králíčka doma, možná jste si všimli, že se často otírá bradou o různé předměty. Jelikož jsou králíci teritoriální zvířata, chtějí si svůj domov označit. K tomu používají právě pachové žlázy, které mají schované pod bradou. Druhou pachovou žlázu mají ještě kousek od řitního otvoru a k značkování používají také moč a bobky.

Jejich bobky ovšem nejsou dobré jen na značkování. Králíci je také pojídají. Je to velmi důležité pro jejich zdraví, stejně jako třeba u morčat. Potřebují totiž potravu trávit dvakrát, aby si z ní dokázali vzít všechny živiny.

Ačkoliv nám to přijde podivné, králíkům to nejspíš nevádí. I kdyby jim to také přišlo nechutné, nehrozí alespoň, že by zvraceli. Králíci totiž zvracet nemohou. Kromě toho jsou to ale velmi šikovná a učenlivá zvířátka. Kromě toho, že můžete králíka naučit poslechnout na své jméno, chodit na vodítku a skákat přes překážky, krásně zvládá také používat podobnou toaletu, jako kočky.

Králíci sice nejsou zcela obvyklým domácím mazlíčkem, ale svou vděčností, roztomilostí, přátelskostí a nenáročnou péčí se ostatním zvířatům dozajista vyrovnají a za nedlouho dokáží očarovat téměř každého.

Čtení pro všechny

O vystrašeném hejkalovi

*Pověst vybrala Věra Melicharová
Zdrojové informace – pověsti z Vysočiny.*

Jižně od Žďáru nad Sázavou leží vesnice Radonín. Kousek od ní je rybník, který se jmenuje Návesník a na jeho místě stávala zaniklá vesnička Vtela. V dobách husitských však byla rozbořena a již nikdy znovu nevznikla.

Vraťme se však do dávných dob, kdy ještě vesnice stála v hlubokých a temných lesích. Jednoho večera se statkáři ve vsi notně přitížilo a čeledín tedy vyrazil do Žďáru pro pana faráře. Cesta do Žďáru proběhla v pohodě, ale zpět do Vtely již jeli hlubokou tmou. Čeledín strachy cvakal zuby a farář se vedle něj na kozlíku modlil.

Najednou se ze tmy ozvalo „hej, hej...“.

Okamžitě bylo jasné že je poblíž hejkal! Mladík strachy vykřikl, pan farář vstal a začal strašidlo zařikávat. Záhy se u vozu objevil hejkal. Malé, kostnaté stvoření s žabíma očima

a ranečkem na zádech. Ruce měl jak lopaty, taky aby ne, bil jimi bojácné lidi po zádech noc, co noc.

Ted' však sténal a nařikal. Když ho pak farář pokropil kropáčem, s vřiskotem vyrazil pryč. Utíkal na západ, směrem k Babínu. To byl prastarý les, který nesl jméno podle dávné slovanské bohyně Baby, protože se tam konali slety čarodějnic, jež tu předly babí léto.

Ke statkáři dojeli včas, takže jej pan farář stihl ještě naposledy pomazat.

Vážně nevážně Ó kolena!

*Článek připravila Marie Ondová
Vlastní autorská tvorba redaktorky*

Ó kolena!

Nikdy jsem úplně nechápala slavnou větu z prvorepublikového snímku o studentských eskapádách. „Ó kolena! Kolena, necht' přiblíží se k jezeru.“ Ale vše má svůj čas. A tak moje věta ve 20. letech 21. století parafrázovala na: „Stačí mi, když mě donesou alespoň na koupaliště.“

Stačilo jedno špatné šlápnutí, koleno křuplo a nastala půlroční anabáze za zdravím, která se ještě ani ted' nedobrala konce. Navštívila jsem během ní čtyři ortopedy, jednoho primáře rehabilitace, kartářku, léčitele a astrologa.

„Kolénko je v pořádku, nic tam nemáte, kupte si prášky a mastičky,“ pravil první lékař v řadě a jako bonus mi předepsal magnetoterapii. Za měsíc, kdy 1 km dlouhá cesta do práce, byla stále méně pěšky zvládnutelná, jsem se objednala k ortopedovi číslo 2.

Doktor dvojka se se mnou příliš nepáral. Doba na jednoho pacienta byla do 5 minut, já to zvládla za 3. „Ledujte to!“ znělo strohé doporučení.

Doktor číslo 3 byl starý praktik v renomované pražské nemocnici. Jednal se mnou vlídně, oslovoval mě paní inženýrko a doporučil mi, ať koleno šetřím.

Primář rehabilitace byl rozšafný a pohledný šedesátník a v pořadí doktor číslo 4. To je tak asi vše, co k němu mohu napsat.

Mezi tím mě bolest kolena dohnala k místnímu léčiteli. „Už energii nedávám“, řekl stroze a pronikavým zrakem mi rentgenoval koleno. Závěr zněl - natažené svaly v křeči a skřípnutý nerv pod čéškou. Zakoupila jsem si přípravky za 2500,- korun a odkráčela domů.

Koleno bolet nepřestalo a frustrace narůstala. Další v pořadí byla vyhlášená kartářka. „Ve vašem těle byl přerušen tok energie,“ pravila s mystickým nádechem v hlase. „Vaše tělo je už tak unavené, že nejspíš bude chtít na chvíli spočinout v nemocnici.“

Kamarád astrolog se ke kolenu přímo nevyjádřil. Upozorňoval na retrográdní Merkur a chybějící sedmý dům v horoskopu, pokyvoval hlavou nad konjunkcí a kroutil ji nad opozicí.

Doktor pětka vypadá už jako správná trefa. Jen ty časy... Na vyšetření čekám 2 měsíce, pak měsíc na magnetickou rezonanci (zaplat' pánbůh konečně) a další měsíc na kontrolu.

Už znám verdikt. Bohužel se liší od tvrzení doktora jedničky. Kolénko není v pořádku. Prasklé dva menisky, cysta v podkolení jamce a mohla bych pokračovat.

A tak čekám na oznámení termínu operace. Od úvodního křupnutí uběhlo již 5 měsíců a možná za další dva se můj problém dobere konce.

„Ó kolena! Kolena necht' přiblíží mě alespoň na koupaliště.“ Plavání totiž provozovat ještě můžu.

8, 9 a 10 bobřík

Článek připravila redakce

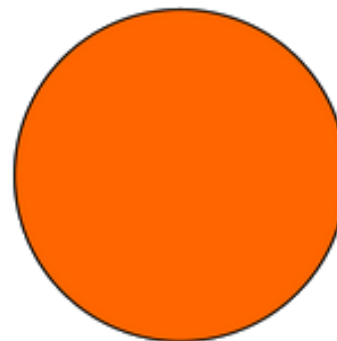
Informace čerpány z internetových stránek 13bobriku.cz

8 - Bobřík velkého mlčení – oranžový.

Tento bobřík bude pro tebe asi jedním z nejtěžších, i když se zdá, že je velmi lehký, a budeš jej začínat vždy znovu a znovu, než se ti konečně poštěstí jej ulovit. Co se jen mluvka Drobeček při jeho lovu navztekal! A jak by ne!

Tento zapeklitý bobřík od tebe žádá, abys po celé 24 hodiny nepromluvil ani jediné slovo, ba ani nahlas nezívl či hlasitě se nesmál! Přitom se nesmíš stranit lidí, někde se ukrývat, na táboře odcházet daleko od stanů do lesa, doma se zamykat do pokoje a nikoho k sobě nepouštět! Při lovu musíš být stále mezi lidmi a jen se ze všech sil snažit nepromluvit ani slůvko.

Neudržíš-li se a promluvíš-li třeba i jen jednu jedinou hlásku nebo se nahlas zasměješ či hlasitě zívneš, tvůj lov je zmařený a musíš je začít znovu, i kdyby ti do skončení chyběla třeba už jen čtvrt hodina. Nový lov samozřejmě nemusíš začínat znovu ihned. „Odmlčené“ hodiny pokazeného lovu si však k němu připočítat nesmíš, jsou zcela ztraceny.

9 - Bobřík osamělosti. Má růžovou barvu.

Při jeho lovu máš dokázat tvou trpělivost i opatrnost, protože po plných deset denních hodin, kdy jeho lov trvá, nesmíš nikoho vidět a sám nesmíš být spatřen! Nejlépe se loví na táboře, nebo když jsi s rodiči na chatě – a nejvhodnější doba k jeho lovu je od osmé hodiny ranní do šesté hodiny večerní.

Odejdi někam do lesa či do jiného osamělého koutku přírody v okolí chaty či tábora, kde jen stěží můžeš někoho potkat. Předtím ale oznam svým rodičům nebo vedoucímu tábora, do kterých míst odcházíš. Je to velmi důležité!

Vezmi si s sebou jídlo, vodu, píšalku, knížku, zápisník, tužku. Čti si, piš a pozoruj okolí. Spatříš-li se s někým, je tvůj lov pokazen. Vrať se domů (do tábora, do chaty), začneš lov v jiný, šťastnější den!

Ráno cestou za lovem a pak večer na cestě z lovu je ti povolena půlhodinka, po kterou můžeš někoho potkat, aniž by se tvůj lov tím setkáním pokazil.

10 - Bobřík zručnosti. Má fialovou barvu.

Chce od tebe, abys vyřezal 13 koleček o průměru asi 1 cm (nejlépe z překližky), propálil v nich rozžhaveným hřebíkem či drátem dírky jako u knoflíků, aby se dala přišívat, a pak je nabarvil barvami bobříků. Nabarvená kolečka ještě přetři bezbarvým lakem, aby se barva nesmývala. Kolečka si pak přišívej na rukáv košile či bundy, ve které podnikáš své výpravy.

Kromě těchto koleček vyrob nějaký užitečný předmět, třeba stoličku, vozík, bedničku s poličkami na náradí, stolní lampičku z přírodního materiálu a podobně. Předmět, který jsi snad vyrobil už někdy dřív, ještě, než jsi začal lovit bobříky, se ti nepočítá. Vyrob jiný!

časopis PEVNOST

Pevnost je časopis vycházející od svého vzniku v roce 2002 jednou měsíčně a provádí stále nové generace čtenářů a čtenářek všemi možnými fantastickými světy.

Obsah časopisu je rozčleněn do šesti sekcí: filmová, literární, herní, historicko-mytologická, fanouškovská – tzv. Geekzóna a povídková. Charakteristické jsou pro magazín graficky nápaditý design a vzdušný zajímavý layout. Pevnost vychází ve dvou mutacích: Pevnost a Pevnost Plus s knižní přílohou. Dostupná je také v elektronické verzi.

A pochopitelně cony, protože fantastika se nečte ani nesleduje, ale žije.

www.pevnost.cz

ZOMBÍK

píše a kreslí: Ondřej Frencl

MANFELKA MĚ DNEFKA CHTĚLA PFEKVAPIT A UDĚLAT FI HEFKÝ VEFER...

KOUPILA FI NOVÝ FATY, NAPATLALA FE MAKEUPEM A NAVONĚLA VOŇAVKOU

NO JÁ FE VÁM PO PFÍCHODU DOMU TAK LEK, FE JE NAFIVU!!!

AF JFEM FE KOUFNUL **DO JAFYKA !!!**

O VÍKENDU JSEM SI ZAŠEL NA PROCHÁZKU DO LESA, DOKONCE JSEM TAM I PŘENOČOVAL

DŮRAZNĚ MUSIM VAROVAT KOLEGY ZOMBÍKY ABYSTE SI V LESE NIKDY V NOCI NELEHALI!

Z TOHO VLHKA MI DO RÁNA VYRAŠILY HŘÍBKY PO CELEM TĚLE...

HOUBAŘI MĚ POZVALI I NA DALŠÍ **VÍKEND!**

DNEŠKA BYCH CHTĚL VEŘEJNĚ POCHVÁLIT ZÁKUSKA

VÍTE JAK SE ŘÍKÁ, ŽE JAKÝ PÁN TAKOVÉ ZVÍŘE...

NO, TAK DNEŠKA RÁNO KOUSNUL POŠŤÁKA DO PRSTU!

A KOUKEJ MI PŘÍŠTĚ KOUSEK **NECHAT!**

Budějovický western

sobota 30. září 2023

13.00 Indiánské tance

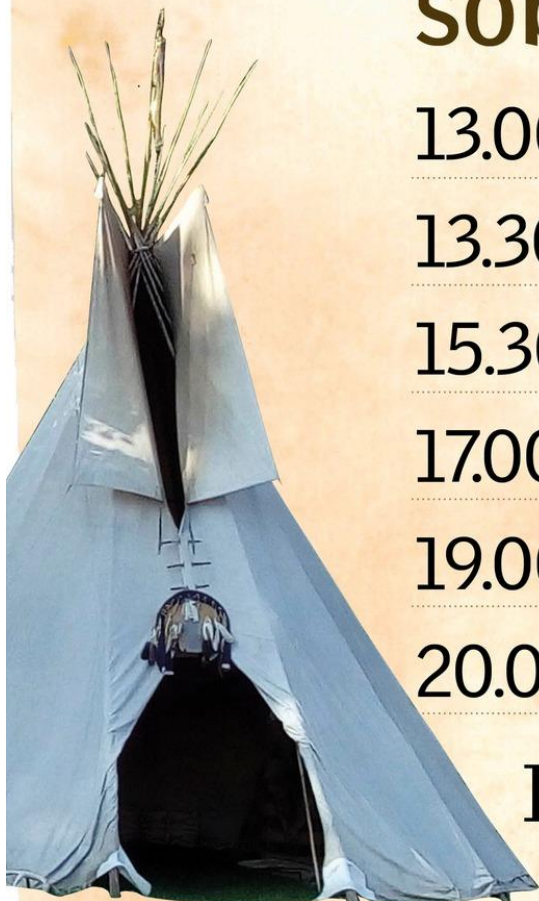
13.30 Patrola

15.30 Jimmy western show

17.00 Pavlína Jíšová & BABABAND

19.00 BlueGate bluegrass Plzeň

20.00 Weekend

Indiánská vesnice od 11 h

- indiánské bubny a tance • tématické dílny
- Vypráskané muzeum • vybavené týpí
- s průvodcem • lasování, práce s bičem • soutěže pro děti i dospělé • jízdy na koních a ponících • předtančení Blueberry • řemeslné tržiště • občerstvení

VSTUP ZDARMA

Sokořský ostrov

www.westerncb.cz

Internetový časopis KELTOVINY,

vydává spolek Keltoviny z Českých Budějovic.

Redakční rada a dopisovatelé:

*Martin Štulla, Pavla Štullová, Věra Melicharová, Martina Nováková, Jitka Poláková, Kristýna Strnadová,
Marie Ondová, Mária Kalincová, Jana Šašková, Martina Kovářová, Kamila Prášková, Jurgen Lednický,
Katka Hrabáková, Ladislav Šín, Ondřej Frencl, Dagmar Wilčková, Lucie Volková, ...*

Použité fotografie a ostatní obrazový materiál:

Titulní strana: Michaela Machartová

Poslední strana: Martin Štulla

Ostatní fotografie jsou přímo se jménem autora v textu

Uzávěrka dalšího čísla 15. 11. 2023, příští vydání časopisu 27. 11. 2023

